

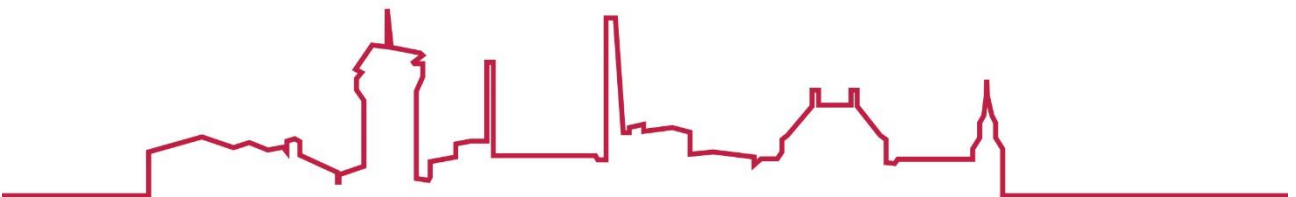
MÄNTTÄ-VILPPULA
TAIDEKAUPUNKI

Mänttä-Vilppulan kaupungin konserniohje

KH:22.8.2022 §211

KV: 29.8.2022 §48

Sisällys

1. Konserniohjeen tavoite ja tarkoitus	3
2. Käsitteet.....	3
3. Konserniohje	4
3.1 Soveltamisala.....	4
3.2 Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	6
3.3 Konserniohjeen sitovuus	6
3.4 Kaupungin toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako	6
3.5 Kuntakonserni talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus.....	7
3.6 Konsernihallinnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen	8
3.6.1 Valvonta ja raportointi	8
3.6.2 Riskien hallinta.....	8
3.6.3 Konsernijohtoon osallistuminen tytäryhteisön hallituksen kokoukseen.....	9
3.7 Kaupungin luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeuden turvaaminen.....	9
3.8 Velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa	9
3.9 Konsernin sisäiset palvelut	10
3.9.1 Konsernin sisäiset hankinnat.....	10
3.9.2 Rahoitus, sijoitukset ja takaus	10
3.9.3 Muut tukipalvelut	11
3.10 Yhtiökokous	11
3.11 Kaupungin tytäryhteisöiden hallitusten kokoonpano ja nimittäminen	12
3.12 Kaupungin tytäryhteisön hallituksen ja hallituksenpuheenjohtajan tehtävät	12
3.12.1 Hallituksen tehtävät	12
3.12.2 Hallituksen puheenjohtajan tehtävät.....	14
3.12.3 Toimitusjohtaja.....	14
3.13 Kaupungin tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa	15
3.13.1 Hyvän hallinnon ja johtamistavan ohje	15
3.13.2 Esteellisyys.....	16
3.13.3 Sidonnaisuudet.....	17
3.14 Tiedottaminen	17
3.15 Kuntakonsernin tarkastus.....	17
3.15.1 Tilintarkastus	17
3.15.2 Tarkastuslautakunta	17
3.16 Keskitetyt konsernitoiminnot.....	18
3.16.1 Hankintoja ja omaisuuden luovutuksia koskevat ohjeet.....	18
3.16.2 Rahoitusta, sijoituksia ja takauksen antamista koskevat ohjeet.....	18

3.16.3 Henkilöstöpolitiikka	18
Voimaantulo	18

1. Konserniohjeen tavoite ja tarkoitus

Mänttä-Vilppulan kaupunki ja sen tytäryhteisöt, osakkuusyhteisöt ja kuntayhtymät muodostavat Mänttä-Vilppulan kaupunkikonsernin.

Konserniohjeen tavoitteena on luoda puitteet kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeella pyritään ohjaamaan ja tehostamaan kaupunkikonsernia kokonaisuutena yhteisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaisuuteen huomioon ottaen. Lisäksi konserniohjeen tavoitteena on pyrkiä yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen ja tiedonkulun parantamiseen sekä tehostamiseen ja siten varmistaa riittävä avoimuus ja tiedonkulku, tulostietojen oikeellisuus, sisäisen ja ulkoisen valvonnan riittävyys ja toimivuus, riskienhallinta ja hyvä laskenta- ja kirjanpitoikäytäntö sekä tilintarkastustapa. Kunta määrittelee osana omistajaohjausta tavoitteet tytäryhtiöille talousarvioissa ja taloussuunnitelmissa valtuuston vahvistaman kaupunkistrategian tavoitteiden pohjalta. Kaupungin tahtotilan muodostamisessa lähtökohtana on esittää näkemys kunkin tytäryhtiön erityistehtävästä palvelutuotannossa. Tavoitteen asettelulta edellytetään myös ennustettavuutta ja johdonmukaisuutta. Kukin tytäryhtiö määrittelee toiminnalliset tavoitteensa omissa toimielimissään itse vahvistamiensa linjaustensa perusteella.

Tytäryhteisöjen tulee hallintoa ja taloutta järjestäessään varmistaa, että yhteisössä toteutuvat terveet liiketoimintaperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Kaupungin omaisuutta on hoidettava luotettavasti ja tehokkaasti kaupunkikonsernin kokonaisuuteen turvaten.

Tytäryhteisöjen hallitusten tulee tutustua kunnassa ja tytäryhteisön hallituksessa hyväksytyyn konserniohjeeseen ja noudattaa sitä hallitustyöskentelyssään. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan tulee huolehtia hallituksessa hyväksytyin ohjeen antamisesta uudelle toimitusjohtajalle ja uusille hallituksen jäsenille heidän tultua valituksi tehtävään. Konserniohje ohjaa myös yleisohjeena kaupunkia yhtiökokouksessa edustavia ja muita kaupungin puolesta omistajaohjausta toteuttavia viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä.

2. Käsitteet

Tässä konserniohjeessa tarkoitetaan:

Tytäryhteisöllä yhteisöä, jossa kunnalla on määräämisvalta (enemmän kuin puolet yhteisön osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä, oikeus nimittää tai erottaa enemmistö yhteisön hallituksen jäsenistä).

Kuntakonsernin toimintakertomukseen on lisätty raportointivelvollisuus valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kuntakonsernissa (kuntalaki 410/2015/§ 115). Toimintakertomuksessa on annettava tietoa myös kuntakonserniin liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa.

Omistusyhteisyrityksellä yhteisöä, joka on konserniin kuulumaton kotimainen tai ulkomainen yritys, jossa kirjanpitovelvollisella on sellainen omistusosuus, joka luo kirjanpitovelvollisen ja yrityksen välille pysyvän yhteyden ja on tarkoitettu edistämään kirjanpitovelvollisen tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yrityksen toimintaa.

Osakkuusyhteisöllä yhteisöä, jossa kirjanpitovelvollisella on vähintään viidennes ja enintään puolet omistusyhteisyrityksen osakkeiden tai osuuksien tuomasta äänimäärästä. Jos kirjanpitovelvollisella on äänimäärästä viidennes tai tätä pienempi osa sekä huomattava vaikutusvalta liiketoiminnan rahoituksen johtamisessa, omistusyhteisyritystä pidetään osakkuusyhteisönä, jollei kirjanpitovelvollinen muuta näytä.

Kuntayhtymällä yhteisöä, joka on kuntalain 55 §:n mukaan kuntien valtuustojen hyväksymällä sopimuksella perustettu yhtymä. Nimensä pitää käyttää sanaa kuntayhtymä. Lisäksi kuntayhtymä on oikeushenkilö, joka voi hankkia oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä käyttää puhevaltaa tuomioistuimissa ja muussa viranomaisessa.

Lakisääteisiä, kaikki kunnat kattavia kuntayhtymiä ovat sairaanhoitopiirit, erityishuoltopiirit sekä maakuntien liitot. Muut kuntayhtymät ovat vapaaehtoisia.

3. Konserniohje

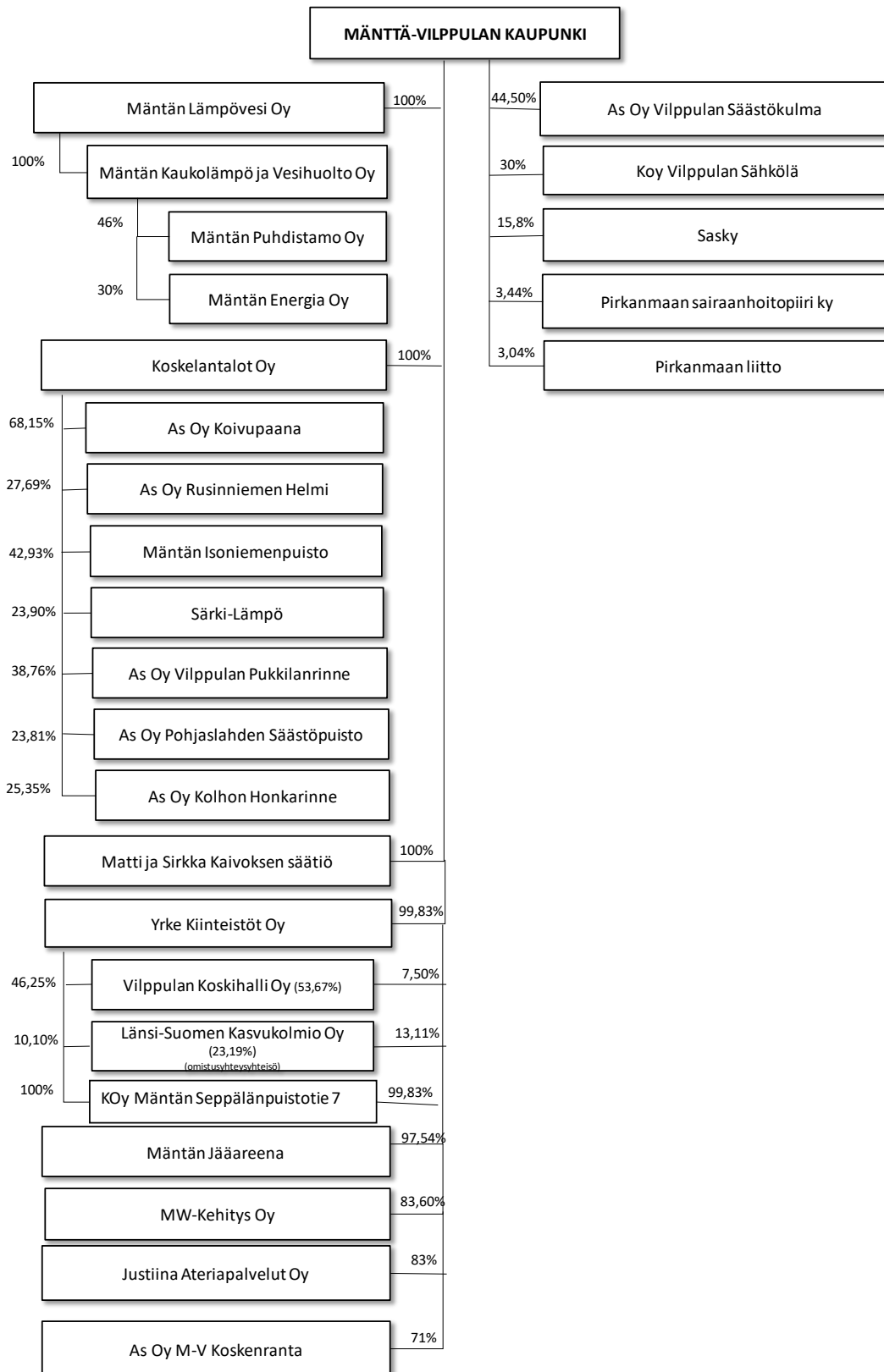
3.1 Soveltamisala

Tätä konserniohjetta sovelletaan Mänttä-Vilppulan kaupungin konserniin kuuluviin yhteisöihin. Seuraavaksi on esitetty kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, osakkuusyhteisöt ja kuntayhtymät. Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja säätiöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Kaupunkikonserniin yhdistellään seuraavasti yhtiöitä ja kuntayhtymiä:

Yhdistely konsernitilinpäätökseen		
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	3	
Kunnallista liiketoim. harj.yhtiöt	6	
Muut yhtiöt	2	
Osuuskunnat		
Yhdistykset		
Säätiöt	1	
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt	6	4
Muut omistusyhteisyyshyhteisöt		1
Yhteensä	21	5

Kaupungin kuntakonserniin kuuluvat seuraavat kaupungin määräysvallassa olevat yhteisöt ja kuntayhtymät:

Konserniohjetta voidaan soveltaa myös yhtiöissä, joita ei kaupunkikonserniin ole yhdistelty, mutta joista Mänttä-Vilppulan kaupunki kuitenkin omistaa niiltä osin kuin se on omistajaohjauksen mukaan mahdollista.

3.2 Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy kaupunginvaltuusto. Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kaupungin määräysvallassa olevien yhteisöjen hallituksissa, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksessä muuta johdu. Samalla yhteisöt sitoutuvat konserniohjeen noudattamiseen. Asian käsittelystä toimitetaan pöytäkirjanote kaupungin konsernijohtolle.

3.3 Konserniohjeen sitovuus

Kaupunkikonsernissa hyväksytyt konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta pakottavasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä muuta johdu.

Kaupungin konserniin yhdisteltäviä, mutta varsinaisen omistusosuuden perusteella määräytyvän määräysvallan alle kuulumattomia kuntayhtymiä ohjataan omistajaohjauksella. Käyttäessään omistajaohjausta kaupunki ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisöjen omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhtiö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kaupungin konsernijohtolle.

Kuntayhtymissä ja kaupungin osakkuusyhteisöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä noudattamaan konserniohjeen periaatteita niiltä osin kuin se on mahdollista. Tytäryhtiöiden ja niissä kaupungin nimeämien yhtiökokousedustajien ja hallituksen jäsenten tulee ottaa toiminnassaan huomioon konserniohjeen rinnalla valtuuston tytäryhtiölle kulloinkin talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet lainsäädännön mahdollistamissa rajoissa.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Konserniin yhdistämättömiä yhteisöjä, joissa kunta on omistaja, mutta omistusosuuden kautta ei muodostu määräysvaltaa ja näin ollen ei sovelleta konserniohjetta suoraan, voi kaupunginhallitus ohjata edustajiensa kautta yhtymäkokouksissa ja yhtymien muissa elimissä, joissa kaupunki on jäsenenä. Yksittäisen kunnan vaikutusmahdollisuudet kuntayhtymän päätöksentekoon perustuvat kunnan äänivaltaan sekä mahdollisiin muihin sopimuksiin. Lisäksi ohjaamiseen ovat käytössä yhtymästä riippuen sopimusneuvottelut sekä muut neuvottelut.

3.4 Kaupungin toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako

Omistajaohjaus on kaupungin edustajien päätösvallan käyttöä ja heidän ohjeistamistaan. Ohjausta voidaan antaa tytäryhtiöille asioissa, jotka koskevat kuntalain mukaista tiedonantovelvollisuutta ja erikseen sovittavista muista asioista.

Tytäryhteisöjen valvontaa koskevia ohjeita annetaan kaupungin omille toimielimille ja viranhaltijoille.

Konsernijohto, konsernijohtoon tehtävät sekä toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä.

Konsernijohto:

Kuntalain mukaisesti konsernijohto käsittää kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Konsernijohtoa voidaan täydentää hallintojohtajalla, talouspäälliköllä tai palvelujohtajalla tarpeen mukaisesti.

Valtuusto:

Valtuuston tehtävänä on määritellä kunnan tavoitteet ja sen mukaiset kunnan omistajapolitiikan linjaukset sekä päättää kuntakonserniin kuuluvien kunnan määräysvallassa olevien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista. Valtuusto myös hyväksyy konserniohjeen.

Kaupunginhallitus:

Nimeää kunnan edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen sekä muiden yhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin toimielimiin. Kaupunginhallitus antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavassa elimessä kuntaa edustavalle henkilölle kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole hallintosäännöllä annettu muulle viranomaiselle. Kaupunginhallitus seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemisensa epäkohdissa, vastaa tytäryhteisön valvonnan järjestämisestä, antaa valtuustolle selvityksen tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kunnan tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupunginjohtaja:

Johtaa ja vastaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin konserniohjauksesta. Seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle, antaa tarvittaessa ohjeita yhteisöissä toimiville kunnan edustajille, seuraa kaupunkikonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittavia toimenpide-ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämiseksi kaupunginhallitukselle. Kaupunginjohtaja voi toimia kaupungin yhtiökokousedustajana tai valtuuttaa viranhaltijapäätöksellään yhtiökokousedustajan, mikäli yhtiökokouksen kiireellisyydestä tai muusta pakottavasta syystä johtuen kaupunginhallitus ei ole ehtinyt nimetä erillistä yhtiökokousedustajaa.

Palvelualajohtaja, hallintojohtaja ja talouspäällikkö: Huolehtivat osaltaan tytär- ja osakkuusyhteisöjen sekä muiden yhteisöjen toiminnan seurannasta ja tekevät tarvittavia toimenpide-ehdotuksia sekä raportoivat havainnoistaan kaupunginjohtajalle.

3.5 Kuntakonserni talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kaupungin talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kaupunkikonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kaupungille sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tytäryhteisöt ovat velvoitettuja hankkimaan kaupungin kannan asioissa, jotka on määritelty tämän konserniohjeen kappaleessa 3.8.

3.6 Konsernihallinnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen

3.6.1 Valvonta ja raportointi

Kaupungin tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kaupunginhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Nämä tiedot ovat tilinpäätöstiedot ja toimintakertomus sekä talousarvio.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa seurantaan varten kaupungille osavuositarkastuksen ja tilinpäätöksen yhteydessä käsiteltäväksi raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Raportoinnin yhteydessä toimitetaan tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma sekä kaupungin taloushallinnon osavuosipohjaan tai tilinpäätöksen pohjaan täydennetyt arviot tavoitteiden toteutumisesta. Osavuositarvikkeet laaditaan neljännesvuosittain. Raportit toimitetaan osavuosijakson päättymistä seuraavaa kuuta seuraavan kuun 15.päivään mennessä. Tilinpäätökseen yhdisteltävä raportti tavoitteiden toteutumisesta ja muu tilinpäätösaineisto toimitetaan tilikauden päättymistä seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Vahvistetut tilinpäätökset sekä talousarvio toimitetaan kaupungin kirjaamoon yhtiön hallituksen hyväksynnän jälkeen.

Tytäryhteisöllä tulee olla raportointia varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Lisäksi tytäryhteisöjen on raportoitava konsernijohtolle aina, kun tytäryhteisön toiminnassa tai taloudessa on havaittavissa olennaisia muutoksia tai poikkeamia.

Lisäksi tytäryhteisöjen ja konsernijohtoon välillä pidetään vuosittain vähintään yksi tavoite- ja talousarviokeskustelu toiminnan ja tavoitteiden yhteensopivuuden varmistamiseksi ja edistämiseksi. Keskustelu järjestetään pääsääntöisesti syyskuussa.

Kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Tytäryhteisöjen ja muiden konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen tulee toimittaa kunnalle konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavat tiedot viimeistään tilikautta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Konsernitilinpäätöstä varten toimitetaan tuloslaskelma, toteutumavertailu, tase ja rahoituslaskelma riittävin liitetiedoin. Konsernijohto tai kaupungin taloushallinto antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuva yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitoa.

Tytäryhteisöiltä edellytetään emon tavoin vähintään kolmevuotisen taloussuunnitelman laatimista. Taloussuunnitelmassa tulee huomioida valtuuston tytäryhteisöille asettamat toimintatavoitteet. Investointiohjelman suunnittelukauden tulee olla vähintään kolme vuotta.

Tytäryhtiön toimiva johto ja hallitus ovat velvollisia antamaan pyydettyä tytäryhtiön valvonnasta vastaaville tahoille heidän valvonnassaan tarvitsemansa tiedot kaikilta niiltä osin, mitä salassa pitoa koskeva lainsäädäntö ei estä.

3.6.2 Riskien hallinta

Konsernivalvonta sekä riskienhallinta konsernissa ovat osa konsernin johtamista. Kaupunginhallitus johtaa yhdessä kaupunginjohtajan kanssa konsernivalvonnan käytännön toteuttamista kunnassa valtuuston tahtotilan mukaisesti. Valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapoina ovat tytäryhtiöiden toimivan johdon,

hallituksen ja/tai yhtiökokousedustajan suora kuuleminen kaupunginhallituksessa ja oma arviointi sen pohjalta sekä kirjallinen lausuntopyyntö mistä tahansa tytäryhtiön erityistehtävään liittyvästä asiasta, mistä kaupunki on omistajana oikeutettu saamaan tietoa.

Tytäryhtiön on raportoitava siitä, kuinka sen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on yhtiössä järjestetty. Raportointi sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta annetaan viimeistään tilinpäätöksen yhteydessä. Raportointivelvollisuus koskee sekä havaittua riskejä ja sitä, millaisia johtopäätöksiä ja toimenpiteitä yhtiön hallitus on riskien hallitsemiseksi yhtiökokoukselle esittänyt.

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa soveltuvin osin kaupungin riskienhallintaohjetta, jollei yhteisöillä ole erikseen hyväksytyjä riskienhallintaohjeita. Tytäryhtiötä ohjaavat konserniohjeen lisäksi seuraavat kulloinkin voimassa olevat kaupungin säännöt:

- laki julkisista hankinnoista ja kaupungin oma hankintaohje
- tietohallinto- ja tietoturvastrategia
- hallintosääntö

3.6.3 Konsernijohdon osallistuminen tytäryhteisön hallituksen kokoukseen

Kaupunginjohtajalla sekä hallituksen ja valtuuston varsinaisilla puheenjohtajilla tai kaupunginjohtajan määräämällä viranhaltijalla on läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhteisön hallituksen kokouksessa.

3.7 Kaupungin luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeuden turvaaminen

Kaupungin luottamushenkilöllä on oikeus saada kaupungin viranomaisilta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti kaupunginjohtajalle.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

3.8 Velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Yhteisön hallituksen/hallituksen puheenjohtajan/toimitusjohtajan on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen kaupungin/konsernijohdon kanta seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat kuntastrategiassa ja talousarviossa tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- hallituksen yhtiökokoukselle tekemästä voitonjakoehdotuksesta
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- toimitusjohtajan valinta ja palkkausjärjestelmä ja sen muutokset

- toimitusjohtajasopimuksesta
- yhtiön henkilöstön kannustinjärjestelmä ja sen muutokset
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
  - toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- johdannaisinstrumenttien käyttö
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut
- yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
- eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

3.9 Konsernin sisäiset palvelut

3.9.1 Konsernin sisäiset hankinnat

Kaupungin tytäryhteisöjä koskee hankintalainsäädännön mukainen hankintojen kilpailuttamisvelvollisuus. Hankinnoissa noudatetaan julkisista hankinnoista annettua lakia (1397/2016) ja sitä täydentäviä säädöksiä, kuntalakia (410/2015) sekä hallintolakia (434/2003). Hankintalainsäädäntö koskee vain hankintoja. Merkittävien käyttöomaisuushyödykkeiden ja arvopapereiden luovutuksista on kysyttävä omistajan kanta.

Yhteisöjen tulee hankintoja tehdessään pyrkiä konsernin kannalta kokonaistaloudellisesti edullisimpaan lopputulokseen. Lisäksi tytäryhteisöjen tulee hankintatilanteissa selvittää ensisijaisesti kaupungin ja muiden konserniin kuuluvien yhteisöjen tarve vastaavan hankinnan tarpeesta ja huomioida hankintoja tehdessään yhteishankintojen edut voimassaolevaa hankintalainsäädäntöä noudattaen.

3.9.2 Rahoitus, sijoitukset ja takaus

Rahoitus- ja sijoitustoiminnassa pyritään koko konsernin kannalta edullisimpiin ratkaisuihin. Rahoituksen ja sijoittamisen periaatteiden tulee olla mahdollisimman riskittömiä.

Yhteisön hakiessa pitkäaikaista vierasta pääomaa on sekä tarjouspyyntö- että päätöksentekovaiheessa toimittava yhteistyössä konsernijohdon tai sen nimeämän viranhaltijan kanssa. Lainojen

vakuusjärjestelyistä tulee aina neuvotella konsernijohtajan kanssa ennen päätöksentekoa. Tytäryhteisö ei voi myöntää takauksia tai käyttää omaisuuttaan vakuutena ilman kaupunginhallituksen lupaa.

Konsernin sisäistä tilapäistä rahoitusylijäämää voidaan konsernin sisällä lainata alle vuoden maksuajalla kulloisellakin markkinakorolla (vastaavan pituinen euribor).

3.9.3 Muut tukipalvelut

Tietohallinto-, talous- ja henkilöstö- sekä muita tukipalveluita hankittaessa yhteisön tulee ensisijaisesti selvittää konsernin muiden yhteisöjen tarjoamat ja järjestämät palvelut.

Palvelut voidaan konsernissa tarvittaessa kilpailuttaa samanaikaisesti ja keskittää samaan yhtiöön kustannustehokkuuden lisäämiseksi.

3.10 Yhtiökokous

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekaelin, jossa osakkeenomistajat osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista asioista. Tilikauden aikana yhtiössä on järjestettävä yksi varsinainen yhtiökokous ja tarvittaessa ylimääräisiä yhtiökokouksia.

Yhtiökokouksen ajankohdasta ja käsiteltävistä asioista on ilmoitettava konsernijohtoon vähintään kuukausi ennen kokousajankohtaa, huomioiden kaupungin hallinnollisten päätöselimien aikataulu ja päätösten lainvoimaiseksi tuleminen. Yhtiökokouskutsun yhteydessä on toimitettava etukäteen tarpeellinen kokousmateriaali. Myös tilintarkastuskertomus on toimitettava tilinpäätöstä käsittelevän yhtiökokouskutsun yhteydessä. Mikäli edellä mainittua aikataulua ei ole käytännön syistä johtuen mahdollista noudattaa, on poikkeavasta käytännöstä sovittava erikseen konsernijohtajan kanssa. Mikäli yhtiökokouskutsun lähettämisessä ei ole noudatettu em. ohjeita, voi konsernijohto edellyttää kokouksen ajankohdan siirtämistä.

Yhtiökokouskutsu liitteineen osoitetaan ja toimitetaan nimetyille yhtiökokousedustajalle sekä sähköpostilla kaupungin kirjaamoon ja kaupunginjohtajalle. Allekirjoitetusta yhtiökokouspöytäkirjasta tulee lähettää jäljennös kaupungin kirjaamoon viipymättä sen valmistuttua. Yhtiökokousedustajan on tarvittaessa hankittava kaupungin kanta yhtiökokouksen asioihin konsernijohtajalta. Yhtiökokousedustajan on raportoitava yhtiökokouksen asioista konsernijohtajalle.

Kaupunkia edustaa yhtiökokouksissa kaupunginhallituksen tai kaupunginjohtajan nimeämä henkilö tai kaupunginjohtaja. Yhtiökokousedustajana ei voi toimia kyseisen tytäryhtiön hallituksen puheenjohtaja tai toimitusjohtaja. määräämä edustaja. Kyseisen yhtiön hallituksen jäsen ei voi toimia kaupungin yhtiökokousedustajana. Kaupunginjohtaja tai hänen erikseen valtuuttamansa viranhaltija voi toimia kaupungin yhtiökokousedustajana, mikäli yhtiökokouksen kiireellisyydestä tai muusta pakottavasta syystä johtuen kaupunginhallitus ei ole ehtinyt nimetä erillistä yhtiökokousedustajaa.

Yhtiön hallituksen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä toimitusjohtajan läsnäolo yhtiökokouksessa on tarpeen osakkeenomistajien ja yhtiön toimielimien välisen vuorovaikutuksen edistämiseksi ja osakkeenomistajien kyselyoikeuden toteuttamiseksi. Yhtiökokouksen ajankohta on sovittava nimetyille yhtiökokousedustajalle tai konsernijohtajan kanssa. Yhtiökokouksen ajankohdasta ja kokouksessa käsiteltävistä asioista on ilmoitettava konsernijohtajalle.

Kuntayhtymän yhtiökokouksesta säädetään kuntalain 60 §:ssä. Sen mukaan yhtiökokous on pidettävä vähintään kaksi kertaa vuodessa. Yhtiökokousedustajan kuhunkin kokoukseen erikseen valitsee kaupunginhallitus tai kaupungin valtuuston päättämä kaupungin muu toimielin. Yhtiökokouksen julkisuuteen sovelletaan, mitä valtuuston kokouksen julkisuudesta säädetään kuntalain 101 §:ssä.

Yhtymäkokousedustajan esteellisyyteen sovelletaan, mitä valtuutetun esteellisyydestä säädetään kuntalain 97 §:ssä.

3.11 Kaupungin tytäryhteisöiden hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Konsernijohto nimeää hallitusjäsen ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin. Hallitusjäsen ehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolain mukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallituksiin nimetään kaupunkikonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kaupunkikonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.

Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Valittavien edustajien tulee noudattaa kaupungin antamia ohjeita, perehtyä kaupungin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin ja yhteisöjen toimintaan.

Kaupungin nimeämien edustajien on toimittava kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti tytäryhteisöjen hallituksissa.

Kaupungin edustajien tulee huolehtia siitä, että kaikkien osakkeenomistajien edut tulevat tasapuolisesti huomioon otettua. Kaupunkikonsernissa yhtiön hallituksen on erityisesti huolehdittava, että yhtiöllä on toiminnan laatuun ja laajuuteen suhteutettu strategia, joka ei ole ristiriidassa kaupunkikonsernin kokonaisnäkömyksen kanssa. Yhtiön hallitus seuraa säännöllisesti strategian toteutumista. Yhtiön hallituksen puheenjohtajan veloitteena on huolehtia, että hallituksen muilla jäsenillä on riittävät ja monipuoliset tiedot kaupungin omistaja- sekä konserniohjauksesta. Kaupunginjohtajalla, hallituksen puheenjohtajalla ja valtuuston puheenjohtajalla sekä tarvittaessa ja etukäteen yhtiön kanssa sovittaessa kaupunginjohtajan nimeämällä konsernijohtajan asiantuntijaedustajalla on tytäryhteisön hallituksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

3.12 Kaupungin tytäryhteisön hallituksen ja hallituksen puheenjohtajan tehtävät

3.12.1 Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävät ja vastuut määräytyvät osakeyhtiölain mukaisesti. Yhtiön johdon eli hallituksen ja toimitusjohtajan toiminnan kannalta keskeiset osakeyhtiölaissa (624/2006) määritellyt oikeudelliset periaatteet ovat 1. luvun 5 §:n yhtiön toiminnan tarkoitus, 7 §:n ja 8 §:n johdon huolellisuus- ja lojaliteettivelvollisuus.

Tytäryhteisön hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön strategian ja valvoo sen toteuttamista, hyväksyy riskienhallinnan periaatteet sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan.

Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja osakkeenomistajien etua sekä huolehtia siitä, että kaikkien osakkeenomistajien edut tulevat tasapuolisesti huomioon otetuiksi. Hallituksen jäsenet eivät edusta yhtiössä heitä jäseneksi ehdottaneita tahoja. Yhtiön hallituksen on huolehdittava, että sillä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä strategia, jonka toteutumista seurataan, arvioidaan ja raportoidaan säännöllisesti ja riittävän usein.

Hallitus on kollektiivisesti vastuussa päätöksistään. Vastuu voi syntyä, vaikka jäsen on ollut poissa hallituksen kokouksesta. Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan henkilökohtainen vahingonkorvausvastuu voi syntyä muun muassa vaadittavan huolellisuusvelvoitteen laiminlyönnillä, rikkomalla osakeyhtiölakia, muita lakeja tai yhtiöjärjestystä. Vahingonkorvausvastuu voi myös syntyä jättämällä noudattamatta ilman

siihen oikeuttavaa perustetta Mänttä-Vilppulan kaupungin tytäryhteisöjen konserniohjetta tai muuta omistajaohjeistusta siten, että siitä aiheutuu merkittävää vahinkoa yhtiölle tai kaupunkikonsernille.

3.12.2 Hallituksen puheenjohtajan tehtävät

Puheenjohtajan valitsee yhteisön hallitus, jollei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty tai hallitusta valittaessa ole toisin päätetty.

Hallitus työskentelee ja tekee päätöksensä hallituksen kokouksissa kollektiivisena elimenä. Hallituksen puheenjohtajalla ei ole oikeutta tehdä yksin päätöstä hallituksen puolesta, ellei hallitus ole nimenomaisesti erikseen valtuuttanut hallituksen puheenjohtajaa päättämään jostakin yksittäisestä asiasta.

Hallituksen ja sen puheenjohtajan tehtävät täsmennetään hallituksen hyväksymässä työjärjestyksessä, johon on kirjattu hallituksen työskentelytavat ja hallituksen kokoontumisaikataulu.

Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on muun muassa:

- huolehtia, että hallitus on toimintakykyinen ja päätösvaltainen
- johtaa hallituksen työskentelyä niin, että hallitus huolehtii tehtävistään mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti
- toimia toimitusjohtajan esimiehenä
- seurata toimitusjohtajan tehtäviä ja valvoa, että toimitusjohtaja on tehtäviensä tasalla
- vastata siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii
- hyväksyä toimitusjohtajan laatiman esityslistan hallituksen kokouksia varten
- johtaa ja kehittää hallituksen työskentelyä
- huolehtia osaltaan siitä, että kaupungin tytäryhtiöissä noudatetaan kaupungin omistajapoliittisia ohjeita ja konserniohjetta
- huolehtia siitä, että mahdollisissa konsernijohtajan ennakkokäsityksen selvittämisen piiriin kuuluissa asioista on ennen hallituksen lopullista päätöstä hankittu konsernijohtajan ennakkokäsitys
- huolehtia siitä, että lakisäätöiset ja yhtiöjärjestyksessä määrätyt toimenpiteet ja niihin liittyvät päätökset tehdään ajallaan
- pitää tarvittaessa yhteyttä hallituksen jäseniin ja toimitusjohtajaan kokousten välillä
- pitää tarvittaessa yhteyttä omistajiin kuten esim. kaupungin konsernijohtoon ja muihin sidosryhmiin myös yhtiökokousten välillä
- vastata siitä, että hallituksen työskentelyssä noudatetaan hallituksen hyväksymän työjärjestyksen määräyksiä
- vastata siitä, että hallitus suorittaa vuosittain toimintansa ja työskentelytapojensa itsearvioinnin

3.12.3 Toimitusjohtaja

Yhtiön hallitus nimittää toimitusjohtajan ja tarvittaessa hänen sijaisensa. Toimitusjohtajan toimitusuhteen ehdot on määriteltävä konsernijohtajan hyväksymiä periaatteita noudattavassa kirjallisessa toimitusjohtajasopimuksessa, jonka yhtiön hallitus hyväksyy. Ennen toimitusjohtajasopimuksen hyväksymistä, on siitä hankittava konsernijohtajan ennakkokäsitys.

3.13 Kaupungin tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa

3.13.1 Hyvän hallinnon ja johtamistavan ohje

Kaupungin johdon tehtävänä on toteuttaa hyvää hallintotapaa sekä varmentaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyiden asianmukaisuutta kaupungin toiminnassa.

Kaupungin toiminta käsittää kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Mäntä-Vilppulan kaupungin kuntakonsernin muodostavat kaupunki emoyhteisönä sekä tytäryhteisöt, joissa kaupungilla on määräysvalta. Kaupunkia johdetaan ja kehitetään kaupungin ja tytäryhteisöjen muodostamana kokonaisuutena. Kaikessa kaupungin vastuulla olevassa toiminnassa noudatetaan hyvää hallinto- ja johtamistapaa.

Kuntalaki velvoittaa kaupunginhallituksen ja muun konsernijohdon vastaamaan, että kaupungilla on hyvän hallinto- ja johtamistavan mukainen johtamisjärjestelmä ja että sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvät menettelytavat ja organisaation eri toimijoiden toimivalta, velvoitteet ja vastuut on määritelty. Kaupunginhallitus ylimpänä toimeenpanevana toimieliimenä määrää alaisensa toimieliimet, viranhaltijat ja henkilöstön noudattamaan hyvää hallintotapaa. Kukin toimieliin hyväksyy vastuualuettaan koskevat hyvään hallintoon ja johtamistapaan, sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvät menettelytavat ja johtavat viranhaltijat vastaavat niiden täytäntöönpanosta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista päättää kuntalain 14 §:n 7 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto. Kuntalain 39 § määrittää järjestämisvastuun kaupunginhallitukselle. Julkisen hallinnon on hallinnon lakisidonnaisuuden mukaan noudatettava sitä koskevaa lainsäädäntöä ja toimittava lain määrittelemissä rajoissa. Lakisidonnaisuus edellyttää myös, että viranomaisen on huomioitava kaikessa toiminnassa perus- ja ihmisoikeudet sekä hallinnon oikeusperiaatteet.

Hallinnon yleiset oikeusperiaatteet ovat sitovia ja ne ohjaavat toimintaa kaikessa hallintotoiminnassa asian vireille tulosta päätöksentekoon. Hallinnon yleisiä oikeusperiaatteita konkretisoivat yksittäiset eri lakien säännökset ja niiden noudattamatta jättäminen on pääsääntöisesti säädetty rangaistavaksi.

Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan kuntalaisia ja kaikkia, joita käsiteltävät asiat voivat koskea, on kohdeltava tasapuolisesti ja johdonmukaisesti.

Tarkoitussidonnaisuuden periaate velvoittaa viranhaltijaa käyttämään toimivaltaansa vain siihen tarkoitukseen, johon se on lain mukaan määritelty ja tarkoitettu käytettäväksi. Periaate kieltää myös harkintavallan väärinkäytön.

Objektiviteettiperiaate edellyttää viranomaiselta asiallista ja puolueetonta toimintaa. Periaatteen mukaan ei saa suosia lähipiiriä, tavoitella henkilökohtaista hyötyä tai erityisiä taloudellisia etuja.

Suhteellisuusperiaatteen mukaan viranomainen ei saa rajoittaa kenenkään oikeuksia tai etuja enempää kuin on välttämätöntä.

Luottamuksensuojaperiaatteella varmistetaan, että yksilö voi luottaa viranomaisen toimintaan. Lisäksi periaatteen mukaan yksilöllä on oikeus luottaa viranomaisten päätösten pysyvyyteen. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi edun suovaa päätöstä ei muuteta taannehtivasti ja yksipuolisesti ja edun saajalle haitalliseen suuntaan.

Julkisuusperiaatteen mukaan jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen julkisesta asiakirjasta, käyttää hyväksi julkisuusperiaatteen mukaisesti saatua tietoa sekä oikeus levittää sitä edelleen.

Periaatteiden lisäksi hallinnon avoimuus ja läpinäkyvyys ovat toiminnan lähtökohtia. Yksilön pitää pystyä luottamaan siihen, että viranomaiset ja julkista päätösvaltaa käyttävät toimivat puolueettomasti. Läpinäkyvällä hallinnolla ehkäistään myös korruptiota ja taataan hallinnon oikeusperiaatteiden toteutuminen.

Asiakaslähtöinen toimintatapa takaa palveluperiaatteen toteutumisen kaupungin toiminnassa. Kaupungin on kuultava asiakasta ennen päätöksentekoa, käytettävä asianmukaista ja selkeää kieltä sekä käsiteltävä asiat asianmukaisesti ilman aiheettomia viivästyksiä.

Konserniyhteisöjen tulee hyväksyä yhtiössä noudatettavat hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteet.

3.13.2 Esteellisyys

Päätöksenteossa ja valmistelussa sovelletaan yleisiä hallintomenettelyä koskevia esteellisyyismääräyksiä. Esteellisyydellä tarkoitetaan tilanteita, jolloin luottamushenkilön, viranhaltijan tai työntekijän asema tai suhde käsiteltävään asiaan tai siinä mukana olevaan henkilöön saattaa aiheuttaa epäilyksen henkilön puolueettomuudesta. Esteellinen henkilö ei saa osallistua asian valmisteluun, käsittelyyn, päätöksentekoon tai päätöksen täytäntöönpanoon liittyviin tehtäviin. Näin ollen tällainen henkilö ei voi vastata mahdollisen sopimuksen täytäntöönpanon seurannasta tai valvonnasta tai toimia asiantuntijana sopimuksen tulkintaa koskevassa asiassa.

Kuntalain 97 §:ssä sekä hallintolain (434/2003) 27-30 §:ssä säädetään luottamushenkilöiden, viranhaltijoiden ja työntekijöiden esteellisyydestä asian valmisteluun ja päätökseen. Esteellisyyssäännöksillä turvataan luottamusta hallintoon ja asioiden käsittelyyn puolueettomuuteen.

Valtuutettu on kuntalain 97 §:n nojalla esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä tai hänen hallintolain 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua läheistään. Muiden kaupungin luottamushenkilöiden, tilintarkastajan, viranhaltijoiden ja työntekijöiden esteellisyyssperusteet ovat hallintolain 28 §:n 1 momentin mukaisesti:

Osallisuusjävi (hän tai hänen läheisensä on asianosaisena)

Edustusjävi (hän tai hänen läheisensä avustaa tai edustaa asianosaista tai sitä, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa)

Intressijävi (mikäli asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen hallintolain 28 §:n 2. mom. 1 kohdassa tarkoitettulle ns. perhepiiriin kuuluvalla läheiselleen)

Palvelussuhde- tai toimeksiantojävi (hän on palvelussuhteessa tai käsiteltävään asiaan liittyvässä toimeksiantosuhteessa asianosaiseen tai siihen, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa)

Yhteisöjävi (hän tai hänen hallintolain 28 §:n 2 mom. 1 kohdassa tarkoitettu ns. perhepiiriin kuuluva läheisensä on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle on odotettavissa asian ratkaisusta erityistä hyötyä tai vahinkoa)

3.13.3 Sidonnaisuudet

Kuntalain 84 §:n 2 momentissa tarkoitetun kaupungin luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Konserniyhteisöjen hallituksen jäsenyydet on perusteltua ilmoittaa aina.

3.14 Tiedottaminen

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan on tiedotettava kunnan toiminnasta asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin, kunnan osallistumisen yhteistoimintaan tai muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Vastuu kuntakonsernin tiedottamisesta on konsernijohdolla. Konsernijohdolla on myös oikeus pyytää tarvitsemiaan tietoja tytäryhteisöiltä ja tiedottaa niistä.

Yhteisöjä koskevasta tiedostuksesta vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kaupungin puolella konsernijohto ja kaupunginjohtaja. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kaupungin yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuusja salassapitosäännökset. Kriisiviestintätilanteissa viestintää johtaa kaupunginjohtaja. Kaupungin määräysvallassa olevien yhteisöjen johdon on tiedotettava ja konsultoitava kriisitilanteissa kaupunginjohtajaa. Kriisiviestinnässä huomioidaan kaupungin valmiussuunnitelma.

Yhteisön on annettava tiedotusta varten kaupungin konsernijohdolle tarvittavat tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa. Yhteisön on myös oma-aloitteisesti tiedotettava toiminnastaan ja taloudestaan. Yhteisön on informoitava kuntaa ennen merkittävän asian julkiseksi tuloa. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoita.

3.15 Kuntakonsernin tarkastus

3.15.1 Tilintarkastus

Kaupungin tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kaupungin tilintarkastusyhteisö, ellei tästä poikkeamiseen ole tytäryhteisöjen suureen lukumäärään tai muuhun tarkastuksen järjestämiseen perustuvaa syytä. Kaikkiin kaupungin tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja, vaikka yhteisöä koskevat säännökset sallisivat myös toiminnantarkastajan valitsemisen. Asia tulee huomioida yhtiöjärjestyksessä.

3.15.2 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta laatii suunnitelman konserniyhteisöjen tilintarkastuksen järjestämisestä tilintarkastajaehdokkaiden nimeämistä varten. Kaupunginhallitus nimeää tilintarkastajaehdokkaat yhtiökokouksissa tehtävää päätöstä varten.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus pyytää ja saada tytäryhteisöiltä tietoja valtuuston asettaminen tavoitteiden toteutumisen ja kuntakonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen tai palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaansa salassa pidettävää tietoa sivulliselle.

3.16 Keskitetyt konsernitoiminnot

3.16.1 Hankintoja ja omaisuuden luovutuksia koskevat ohjeet

Kaupunkikonsernin hankinnat ja omaisuuden luovutus on suoritettava hyvää hallintotapaa ja voimassa olevaa hankintalainsäädäntöä noudattaen. Konsernin sisäisiä hankintoja suunniteltaessa voimassa olevan hankintaohjeistuksen asettamat reunaehdot ja rajoitukset tulee ottaa soveltuvin osin huomioon.

3.16.2 Rahoitusta, sijoituksia ja takauksen antamista koskevat ohjeet

Lainarahoitusta tarvittaessa konserniyhteisön on neuvoteltava kaupungin kaupunginjohtajan tai konsernijohtajan kanssa ennen lainatarjousten hyväksymistä. Tavoitteena on konsernin kannalta paras ratkaisu. Mikäli yhteisö pyytää lainoilleen kaupungin takausta, tulee antaa selvitys yhtiön lainan käyttötarpeesta, takaukseen mahdollisesti sisältyvistä riskeistä sekä vastavakuuksista.

Kaupunkikonsernissa noudatetaan Mänttä-Vilppulan kaupunginvaltuuston hyväksymiä sijoitustoiminnan periaatteita. Kaupunginhallitus voi perustaa konsernitilin, jonka käyttäjinä voivat olla konserniyhteisöt, kaupungin liikelaitokset ja Mänttä-Vilppulan kaupunki. Konsernitilin käyttöönotosta kukin konserniyhteisö päättää erikseen.

3.16.3 Henkilöstöpolitiikka

Konsernin tytäryhteisöt noudattavat toiminnassaan kaupungin henkilöstöpolitiikan yleisperiaatteita lukuun ottamatta rekrytointiprosesseja. Harkinnanvaraisten työsuhteen etujen myöntämisessä yhteisöt noudattavat kaupungin käytäntöä. Tällaisia etuja ovat esimerkiksi harkinnanvaraiset palkkaedut ja harkinnanvarainen työvapaa sekä työntekijän oikeus henkilöstökoulutukseen tai lisäeläke-etuihin.

Henkilöstön sisäinen liikkuvuus konsernin sisällä mahdollistetaan ja rekrytoinnissa otetaan huomioon koko konsernin tilanne.

Voimaantulo

Päivitetty konserniohje tulee voimaan x.x.2022 lukien. Ohjetta tarkistetaan aina tarvittaessa.

LIITTEET

Konsernihallinnon vuosikello

					Yhtiökokoukset yhtiökokouspöytäkirjat toimitetaan kaupungille 1.osavuosisiraportointi Talousarvioseminaari
Toukokuu	Talousarvioseminaari 1.osavuosisiraportointi		Talousarvioseminaari		
Kesäkuu	Talousarvioraamin valmistelu	Talousarvion laadintaohjeet ja riskien arviointi 1.osavuosisikatsaus	1. osavuosisikatsaus Tilinpäätös, tilintarkastusketomus ja arviointikertomus		
Heinäkuu					
Elokuu	2.osavuosisiraportointi				2.osavuosisiraportointi ja tavoitteiden toteutuminen
Syyskuu	Tytäryhteisöjen konserniohjausneuvottelut	2.Osavuosisikatsaus	2.Osavuosisikatsaus	2.Osavuosisikatsaus	Talousarviot, investointiohjelmat, riskien arviointi, konserniohjaus neuvottelut
Lokakuu	Talousarvion kokoaminen 3.osavuosisiraportointi			Talousarvioehdotukset	Omistajan tavoitteet tytär yhteisöille, 3.osavuosisiraportointi
Marraskuu		3.Osavuosisikatsaus Talousarvio	3.Osavuosisikatsaus	3. Osavuosisikatsaus	
Joulukuu			Talousarvio Omistajien tavoitteet tytäryhtiöille		